

תוכן עניינים

- א. הצגה 3
- ב. ניתוח – תמות מרכזיות ומסקנה 3
- ג. נספחים 5
- א. השאלות המוכנות מראש לראיון החצי מובנה 5
- ב. התמלול המלא של הראיון 5

א. הצגה

הנושא הנבחר הוא הערצה של כוכבי רשת או דמויות תרבות אחרות. שאלת המחקר הינה, באיזה אופן נחויות הערצת כוכבי הרשת מצד המתבגרים? על מנת לענות על שאלת מחקר זו, נערך ריאיון עם ט', בת 16, ממרכז הארץ. ט' היא מהמגזר היהודי, בת למשפחה אמידה, יש לה שני אחים קטנים והיא חילונית. ט' היא תלמידה טובה, אך גם מעורה היטב חברתית וחשוב להצליח גם בלימודים וגם בחברה. ט' מאד מעורבת ברשתות החברתיות הפופולריות כיום בקרב הילדים והנוער, בעיקר טיקטוק ואינסטגרם. ט' מעריצה מספר כוכבות מדיה בחברה החברתית, בעיקר מהטיקטוק, מהארץ ומחו"ל. התאמת המרואיינת לשאלת המחקר נובעת מכך שט' הינה בת נוער הפעילה ברשת, מכירה כוכבות רשת ומעריצה אותן. לכן היא יכולה לספק תובנות לגבי מאפייני הערצת כוכבי רשת בקרב בני נוער.

מערך המחקר כלל ריאיון חצי-מובנה שארך כחצי-שעה. היו כמה שאלות מוכנות וגם נוספו שאלות במהלך הריאיון. הריאיון נערך דרך זום, כאשר כל אחד ישב במקום שקט בביתו ללא הפרעות. לפני הריאיון וידאתי שכל האמצעים הטכנולוגיים תקינים. במהלך הריאיון הקלטתי את השיחה ותמללתי אותה לאחר מכן. בנוסף במהלך הריאיון רשמתי על דף דגשים. לאחר מכן ביצעתי ניתוח טקסטואלי לחילוף תמות ביחס לשאלת המחקר והסקתי מהן מסקנה אינטגרטיבית.

ב. ניתוח – תמות מרכזיות ומסקנה

תמה ראשונה – פעילות פאסיבית של הערצה: לדברי ט': "אני פשוט עוקבת אחריהן ברשתות החברתיות כמו טיקטוק ואינסטגרם, מקבלת הודעה כשהן מעלות משהו, עושה לייק... לא יותר מזה... כן משתפת בלייבים באינסטגרם וכאלה, זה נחמד, אבל לא לאורך זמן". מכאן כי הערצה של כוכבות הרשת אינה פעילה, אלא כוללת בעיקר מעקב ברשתות החברתיות. לדוגמה, יש פחות נטייה לבוא להופעות של כוכבות הרשת במציאות, אלא יותר להסתכל על הפעילות שלהן ברשתות החברתיות. כמו כן, לפי ט': "הבנות המפורסמות קובעות את הטון. מה נלבש, איך נראה... הן רזות, חטובות, וכולן רוצות להיראות כמוהן. אז הן משפיעות, ברור. גם ההתנהגות, אולי בקטנה – אני אוהבת שהן שמחות ומחויכות... אני גם חושבת שאני מדברת כמוהן, במבטא שלהן, חוזרת על ביטויים שהן אומרות." מכאן כי הערצה מתבטאת במעין הדבקה פאסיבית במאפיינים של הכוכבות, כמו חתך הדיבור שלהן, ההתנהגות שלהן, הלבוש שלהן וכדומה. יתר על כן, ט' מתארת כי: "יש לי את הלימודים שלי, את החברות שלי... אני מקצה לזה זמן מוגבל, כי אני אמנם אוהבת את כוכבות הרשת אבל לדעתי החיים האמיתיים יותר חשובים." כלומר, בהקשר זה של פסיביות בהערצה, ניתן לראות כי הערצה לכוכבות הרשת נמצאת בתחתית סדר העדיפויות בדרך כלל, כאשר לפנייה באים הלימודים, התחביבים והפעילות החברתית, תוך הפרדה בין מה שנקרא "החיים האמיתיים", כלומר לימודים, חברים וכו', לבין הזמן המוקדש לגלישה במדיה החברתית. אחד ההסברים להערצה הפסיבית נעוץ גם בריאליזם כלפי היחסים הווירטואליים עם הכוכבות. כפי שאומרת ט': "אין מצב שאני אדלג על הלימודים, על החברות, או על התנועה בגלל כוכבת רשת – מישהי שאני לא מכירה ואין לי באמת קשר אליה." כלומר, ההערצה הינה מסויגת עקב התפיסה, המציאותית למדי, כי כוכבות הרשת אינן חברות אמיתיות של המשתמשת ולכן רצוי להגביל את ביטויי האהדה כלפיהן.

תמה שנייה – מודעות למאפיינים בעייתיים בהערצה: לדברי ט': "זה סתם משעמום, בתכל'ס, אני לפעמים מרגישה מבוכה שאני בכלל משקיעה בזמן זמן. זה מיותר, כי זה משעמום, חזרתי, אין משהו מיוחד, ובמובן הזה אני מעדיפה בזמן הפנוי גם לראות סדרות טלוויזיה, שלפחות הן מחדשות משהו לפעמים, או לראות דברים